

O VIAȚĂ...

Tudor Vișan-Miu în dialog cu
DINU ZAMFIRESCU

Prefață de Filip-Lucian Iorga

PREFAȚĂ

uzim deseori termenul „senior” atunci când e vorba despre vechii membri ai partidelor istorice românești refondate după prăbușirea regimului comunist, la sfârșitul anului 1989. Și Dinu Zamfirescu, eroul cărții de față, chiar s-a numărat, în ianuarie 1990, printre cei 12 membri refondatori ai Partidului Național Liberal. Totuși, atunci când l-am cunoscut, Dinu Zamfirescu nu mi-a părut un „senior”. Și asta nu pentru că nu ar avea o atitudine senioțială și o experiență de viață impresionantă. Ci pentru că Dinu Zamfirescu emană tinerețe și energie. La o vârstă respectabilă, este un om activ, ocupă funcții importante și solicitante în instituții care se ocupă cu memoria represiunii comuniste și a exilului românesc, este prezent în viața publică, mereu informat și dispus să împărtășească din experiența sa. Nimic din discursul lui Dinu Zamfirescu nu e paseist sau defetist. Un om care și-a pierdut membri ai familiei în timpul represiunii comuniste, care a fost el însuși deținut politic și a cunoscut privațiuni de tot felul, care a fost nevoit, la un moment dat, să aleagă exilul și care nu a fost scutit nici de dezamăgirile din România zilelor noastre are, totuși, puterea de a nu se plânge, de a nu dispera și de a nu abandona. Fiecare

apariție a lui este o lecție de civilitate, o pledoarie pentru abordarea rațională și pentru moralitate, într-o lume prea des haotică și amorală.

Îmi amintesc primele răgazuri de conversație cu Dinu Zamfirescu. Ne vizita destul de des la Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, în biroul în care ne ocupam de proiectele dedicate istoriei exilului românesc de după cel de-al Doilea Război Mondial, preocupare dragă celui care fondase Institutul Național pentru Memoria Exilului Românesc. Erau întâlniri-școală, în care aflam nenumărate detalii inedite despre istoria exilului românesc, despre instaurarea regimului comunist în România, despre viața politică a anilor 1940, despre curajul și suferințele unor oameni care nu au acceptat să renunțe fără luptă la libertatea lor. Evocări, portrete, reflecții, raționamente, explicarea unor mecanisme ale istoriei și ale politicii. Mi-am dat seama, în timpul acelor întâlniri, că aveam privilegiul unor relatări care veneau nu de pe marginea, ci din miezul istoriei noastre recente. Nu era o istorie din lecturi și din auzite, ci o istorie vie, trăită, suferită și transformată în convingeri și în atitudini. Am înțeles, însă, și că era păcat ca aceste mărturii să nu ajungă la mai mulți români. Pe lângă interviurile acordate, pe lângă studiile și cărțile de istorie publicate, aveam nevoie și de această mărturie nemijlocită. Dar, din prea mare modestie și generozitate și în ritmul alert în care trăiește, Dinu Zamfirescu nu s-ar fi așezat probabil prea curând să-și scrie memoriile.

Așa că era nevoie de o întâlnire și de un dialog pentru ca aceste amintiri să ajungă la noi toți, într-o formulă cât mai completă și cât mai limpede organizată. Iar cartea pe care urmează să o citiți nu este rezultatul unei întâlniri

oarecare, pentru că Dinu Zamfirescu are un interlocutor pe măsură. Tudor Vișan-Miu, în ciuda tinereții, este deja un istoric afirmat, ajuns la deplina maturitate intelectuală. Din această întâlnire fericită, se naște o conversație care ne ajută să descoperim detaliile și întorsăturile unei vieți desfășurate în văltoarea istoriei.

Dinu Zamfirescu s-a născut într-o familie din elita socială a vechii României, ca urmaș de boieri români, dar și de nobili finlandezi. Strămoșii și rudele lui au fost mari moșieri, ofițeri, oameni politici, apropiați ai familiei regale. Bunicul matern al lui Dinu Zamfirescu, generalul David Praporgescu, a fost unul dintre eroii români ai Primului Război Mondial. A copilărit printre personalități cunoscute ale vieții culturale și politice, iar, după căsătoria mamei lui cu Dan Brătianu, fiul Președintelui PNL, Constantin I.C. (Dinu) Brătianu, Dinu Zamfirescu a crescut în casele Brătienilor, în atmosfera patriotică a dinastiei politice care a contribuit atât de mult la nașterea României moderne. Dinu Zamfirescu a făcut politică de tânăr; acea politică în care destinul României și binele individual al cetățenilor contau mai mult decât interesele înguste de partid. Pentru că s-a opus comunismului, a fost arestat în repetate rânduri, anchetat, forțat să se ascundă, iar cariera dorită i-a fost interzisă. Dar Dinu Zamfirescu nu a renunțat nici la principii, nici la luptă. A continuat să militeze pentru valorile libertății și din exil, iar după 1989 s-a implicat în politica românească și apoi s-a dedicat luptei pentru păstrarea memoriei uneia dintre cele mai dramatice perioade din istoria României.

Cartea vă prezintă toate avaturile destinului unui om care nu s-a lăsat frânt sau dresat de către un regim totalitar și care ne demonstrează mereu, prin cuvintele și faptele sale, că libertatea merită apărută. O carte de istorie

adevărată, alertă ca un roman de aventuri, profundă ca o confesiune, documentată ca un tratat academic. Un volum care merită să intre în bibliografia obligatorie a celor care doresc să înțeleagă istoria României din secolul al XX-lea.

FILIP-LUCIAN IORGA

1. FAMILIA ȘI EDUCAȚIA (1929–1945)

Dumneavoastră sunteți născut în 26 iunie 1929, la București, în penultimul an de regență a regelui Mihai. Ați primit patru nume de botez. Aș dori să ne spuneți ce înseamnă fiecare.

Da, am primit mai multe nume pentru că se pare că erau tot felul de discuții în familie. Așa s-a cerut: „Gabriel” îl numea pe tatăl meu bun. „Toma” venea de la soțul bunicii paterne, care se recăsătorise cu Toma Ionescu¹, fratele lui Take Ionescu². „Nicolae” pentru că nașul de

¹ Toma Ionescu (1860–1926), medic chirurg și anatomist, profesor universitar, Rector al Universității din București (1912–1915). A susținut, ca și fratele său mai mare, Take Ionescu, intrarea României în Primul Război Mondial de partea Antantei. După 1918, a fost primul delegat al României la Societatea Națiunilor.

² Take Ionescu (1858–1922), om politic, avocat și ziarist. A condus tabăra antantofilă a conservatorilor români în anii Primului Război Mondial. Când partidul său a fost cooptat de guvernarea Brătianu, în iulie 1917, a devenit vicepreședinte al Consiliului de Miniștri până la căderea guvernului, în ianuarie 1918. După război, a fost ministru de externe în guvernul Averescu (iunie 1920–decembrie 1921) și prim-ministru în decembrie 1921–ianuarie 1922. De numele său se leagă punerea bazelor Micii Înțelegeri, în 1921. Este înmormântat la Mănăstirea Sinaia.

botez a fost Nicolae Lupu¹, om politic, și „Constantin” pentru că mama mea dorea să mă numească Dinu, care vine de la Constantin. De acolo vin aceste patru nume: nu s-au înțeles ei și le-au pus pe toate patru, ceea ce e un mare dezagrement administrativ, pe care l-am avut întotdeauna.

Totuși, ceea ce este amuzant este că, în numiri oficiale, apărute și în *Monitorul Oficial*, sunt numit Dinu Zamfirescu. Am chiar legitimația de serviciu pe numele Dinu Zamfirescu. Și am rămas Dinu. În liceu am avut o poreclă, „Bică”, pe care mi-a pus-o un coleg de bancă, iar timp de câțiva ani așa am fost cunoscut.

Ambii dumneavoastră bunici au fost militari din „generația de foc”. Bunicul dumneavoastră patern a fost colonelul Pavel Zamfirescu. Aș dori să vorbim despre el.

Din păcate, știu foarte puține lucruri despre el. El a murit în 1916, înainte de declanșarea războiului, pur și simplu bolnav de pneumonie. Știu că a fost aghiotant al regelui Carol I în timpul campaniei din 1913. Era înfățișat, undeva la moșia bunicii mele, într-o fotografie împreună cu regele Carol. Știu că era destul de prieten cu un om politic de atunci, Nicolae Filipescu². Mai mult

¹ Nicolae Lupu (1876–1946), medic și om politic. S-a înscris în Partidul Național-Liberal în 1907. A fost ministru de interne în guvernul Alexandru Vaida-Voevod (decembrie 1919 — martie 1920). În 1921 s-a înscris în Partidul Țărănesc. A fost ministrul muncii, cooperăției și asigurării sociale în guvernul Vintilă Brătianu (noiembrie 1927 — noiembrie 1928). În 1927–1934 a condus o aripă dizidentă de stânga a PNT. În 1946 a fondat Partidul Țărănesc Democrat, formațiune desprinsă din PNT, care a susținut măsurile de stânga ale guvernului Petru Groza.

² Nicolae Filipescu (1862–1916), om politic, ministru de război în guvernul P.P. Carp (decembrie 1910 — martie 1912), în

nu știu, bunica era foarte secretoasă pe această parte a vieții ei. Ea — din ce știu eu — s-a căsătorit la 16 ani și l-a văzut la un spectacol la teatru sau așa ceva, unde s-a dus cu cineva. Ea, fată tânără, l-a văzut pe bunicul, iar prima impresie — „Dar urât e!” Apoi zice: „Gata, pe ăsta-l aleg!” Pe urmă, cum s-a făcut toată cunoștința lor, habar n-am.

Tatăl meu s-a născut în 1903, când a murit tatăl lui avea 13 ani. Nu mi-a spus nimic despre tatăl lui, nici despre tatăl lui vitreg. Bunica mi-a vorbit mult despre perioada din a doua căsătorie, cu Toma Ionescu, relațiile cu Take Ionescu, anumite lucruri oarecum politice care se discutau. Era o personalitate deosebit de puternică această bunică paternă, spre deosebire de cea maternă, care era o femeie foarte liniștită și drăguță, blândă. Când eram mic, mă ducea la filme pentru copii.

Până la 5 ani am locuit în casa familiei de pe strada General Praporgescu, împreună cu bunica maternă și cu mama mea, care era divorțată de tatăl meu. Era o casă cu etaj. Noi stăteam la etajul 1. Parterul era ocupat de o societate, fiindcă bunica maternă, având o pensie foarte mică de pe urma generalului, a închiriat partea de la parter și demisol, la fel și o cameră, la etaj, unde locuia o doamnă nemțoaică, care s-a dovedit ulterior a fi spioană și a dispărut. Eu aveam o bonă nemțoaică. De ce amintesc de această doamnă? Pentru că ea mă chema în camera ei și-mi arăta tot felul de albume cu fotografii cu Hitler și cu toate manifestările naziste. M-a îngrozit într-atât de mult fotografia cu Hitler, care era cu gura deschisă și urla

1914 a fondat Acțiunea Națională, aripă antantofilă a Partidului Conservator, care a fuzionat în 1916 cu Partidul Conservator-Democrat al lui Take Ionescu, formând Partidul Conservator Naționalist.

în fața unei mulțimi, încât eu — care nu vorbeam românește, prima mea limbă a fost germana — am refuzat să mai vorbesc nemțește. Foarte ciudat ca reacție de copil. După perioada asta, am fost preluat de bunica paternă.

Revenind la bunicul dumneavoastră patern, aș dori să mai observ că acesta, ca și regele Carol I, era artilerist, numai că aici intervine diferența, avea studiile în Franța, pe când Carol I...

...în Germania¹. Da, știu că a urmat studiile în Franța și a fost profesor la Școala de Război (acum Academia Militară) și la Școala de Aplicații, care se găsea pe Calea Griviței. Clădirea, la intersecția cu Calea Victoriei, a fost preluată ulterior de Institutul de Arte Plastice.

Bunicul dumneavoastră matern, generalul David Praporgescu², s-a născut la Turnu Măgurele. Era dintr-o familie de țărani?

¹ Carol I urmasa, în 1857, cursurile Școlii de artilerie și geniu din Berlin și servise într-un regiment de artilerie.

² David Praporgescu (n. 13 decembrie 1865, Turnu Măgurele — d. 13 octombrie 1916, Coți), general. A făcut școala primară și liceu în orașul natal. A absolvit pe primul loc Școala de Subofițeri de la Bistrița (septembrie 1888) și, ca șef de promoție, Școala Specială de Cavalerie de la București (1889–1890). Înaintat locotenent în Regimentul 9 Călărași, a fost trimis la Școala de Aplicație a Cavaleriei de la Saumur (1893–1894), de unde s-a întors cu excelențe aprecieri. A urmat Școala Superioară de Război din București (1896–1898) și stagii la Divizia 6 Infanterie și Marele Stat Major (1898–1900). A fost trimis într-un stagiu de un an în armata austriacă (1902–1903), fiind repartizat la Regimentul 4 imperial și regal de ulani „Dreiher von Boshen nr. 12” din Stuhl-Weisenburg. De la soldat voluntar (1885), a avansat în ierarhia militară astfel: sublocotenent (1 octombrie 1888), locotenent (8 aprilie 1893), căpitan (10 mai 1898), maior (1 noiembrie 1906), locotenent-colonel (7 aprilie 1909), colonel (1 aprilie

Nu, Praporgeștii erau mai scăpătați. Numele familiei venea de la militari din timpul lui Mihai Viteazul, prapurgicii, cei care duceau steagul (prapurul). Când s-a născut bunicul meu nu mai lucrau pământul, nu știu să fi avut. Mama mea mai avea o vară, Dora, care mai stătea la Turnu Măgurele. A avut și ea familie, dar s-au răspândit, astfel încât n-am mai avut niciun contact cu partea asta de familie.

Am cunoscut-o, în schimb, pe străbunica mea, fostă Salmen, redevenită Butculescu, pe care o mai vedeam din când în când. Ea a avut un accident de automobil când avea vreo 90 de ani. Toată lumea, disperată, se întreba unde o fi, la spital sau la morgă, când ea, de fapt, era bine, acasă. În schimb, se defectase mașina care a dat peste ea. A fost o lovitură ușoară, n-a pățit mare lucru. Era o ființă extrem de energetică. Locuia nu în aceeași casă, ci pe o stradă paralelă, cu un frate al mamei, colonelul Praporgescu.

Acest unchi al meu s-a mutat mai târziu în camera unde stăteam eu din strada General Praporgescu nr. 17, penultimul lui domiciliu. A avut o căsătorie destul de ciudată. L-am vizitat în spital înainte să moară, era internat la Spitalul Filantropia, a murit de cancer la gât, la limbă, prin anii '50. „Bebe” Praporgescu, ofițer de roșiori, a avut un frate, Puiu, care a dispărut în războiul din Rusia.

1912), general de brigadă (1 aprilie 1916). În 1916, a intrat în campanie la comanda Diviziei 20 Infanterie, cu misiunea de a supraveghea frontiera pe aliniamentul Turnu-Severin – Corabia. În 30 septembrie, pe când inspecta pozițiile trupelor din Divizia 23 Infanterie de pe muntele Coți, a fost rănit de un obuz, murind la foarte scurt timp. Vezi Maria Georgescu, *Cavaleriști români la Saumur*, Editura Militară, București, 2015, pp. 190-192 (PRAPORGESCU, David P.) și Ionuț-Constantin Petcu, *Generalul David Praporgescu. O biografie (1865–1916)*, Editura Militară, București, 2017.

vom susține pe Stolojan. Noi nu eram de acord cu candidatura, dar, în fine, am acceptat-o, am fost în campanie pentru alegerea lui.

La PNL s-a mai raliat, în ianuarie 2002, partidul domnului Meleșcanu¹, Alianța pentru România.

În anul 2004, Stolojan, sub aparența bolii, i-a cedat locul lui Băsescu, care, din punctul meu de vedere, a fost o catastrofă pentru politica românească și pentru renumele acestei țări.

ÎNTÂLNIREA CU SOVIETICII

În ultimul timp au intervenit o serie de discuții referitoare la faptul că, în 1989, în România, a fost lovitură de stat sau revoluție. Analiza mea este că a fost o lovitură de stat urmată imediat de revoluție, pentru că a fost un proces revoluționar: regimul comunist s-a prăbușit, presa a devenit liberă, s-au format noi partide.

Sigur că puterea a fost acaparată, în primul moment, de urmași ai regimului sau de oameni care au făcut parte din acest regim, cum este Ion Iliescu, dar și alții. Lovitura de stat sigur că a fost gândită de oameni și din țară, și din afara țării, și mă refer, în special, la sovietici, la ruși. Probabil că rușii i-au pus în cunoștință de cauză și pe americani.

Ce mi s-a întâmplat mie în perioada respectivă este că, în 1989, prin mai, era o conferință la Paris, referitoare la problema cu satele românești, *Opération Villages Roumains*, unde participam cei trei „români de serviciu” din partea grupului de la Paris: Mihnea Berindei,

¹ Teodor Viorel Meleșcanu (n. 10 martie 1941, Brad), ministru de externe în 1992–1996 în guvernul Văcăroiu din partea FDSN.

Ariadna Combes și eu. Sala era plină. Discutam cu președintele organizației, Paul Hermant. Ariadna spune: „Vreau să beau o cafea neapărat și să fumez”. Zic: „Hai să ieșim!” Era un automat pe un culoar. Ne-am luat cafea și, ieșind din acea sală, auzim niște pași după noi.

Apare un cetățean care se prezintă a fi reprezentantul sovietic la UNESCO. El, știind foarte bine cine suntem, ne-a și abordat: „Doamnă Combes, domnule Zamfirescu”. Nu i-am reținut numele. A început o discuție *à bâtons rompus* — cum spun francezii — și încep eu să-l întreb: „Cum se poate ca dumneavoastră, care acum instituiți perestroika, glasnost, să permiteți ca în vitrină să apară Ceaușescu — pentru că e tot o vitrină a dumneavoastră?” „Aici popoarele trebuie să-și rezolve singure problemele”. „Dar omul acesta vă face de râs”. „Noi nu intervenim în treburile altor țări”. „Domnule, suntem între șase ochi, la noi n-ați intervenit în 1945, prin impunerea guvernului Groza? Dar, mai recent, în Afganistan, ce-ați făcut?”

În fine, a schimbat vorba. Ariadna a început să-i vorbească despre mama ei, Doina Cornea, și despre presiunile la care e supusă în țară. La un moment dat, acesta spune: „Peste câteva luni, la Moscova, va avea loc o conferință CSCE, post-Helsinki” — cele 35 de țări, plus Statele Unite și Canada, se întâlneau regulat după Acordul de la Helsinki. „Dacă vă trimitem o invitație să veniți la Moscova, ce părere aveți?” Răspund: „Să primim întâi invitația, apoi ne vom pronunța”. Aici s-a închis discuția. Asta a fost una din încercările de apropiere.

Tot în luna mai, la Paris, avea loc deja o conferință CSCE¹, la care, noi, făcând parte din Liga pentru Apărarea

¹ Între 30 mai și 23 iunie 1989.

Drepturilor Omului din România, am prezentat o serie de documente delegațiilor statelor care participau. Ei aveau un loc unde primeau memoriile. Noi doi, Ariadna și eu, după ce, în cadrul Ligii, făcusem o serie întreagă de observații, am fost la un atelier de fotocopiat, unde era o cameră întreagă, puneai acolo hârtiile și-ți scotea o broșurică. Am plecat cu aceste 40 de broșuri să le dăm.

Între timp, fusesem invitați la un cocktail de către delegația austriacă. Am întârziat până s-au terminat fotocopierile și le-am pus în casete. Am ajuns acolo, trebuia coborât de la parter la demisol într-o sală, unde am intrat discret, ca să fim cât mai puțin vizibili. Șeful delegației austriece tocmai începuse un speech în engleză. Eu nu știam engleză și nu știu nici acum, dar Ariadna era chiar profesor de engleză în Franța. Când ridică ochii acest domn și ne vede, zice: „Avem plăcerea să-i primim pe doamna Combes și pe domnul Zamfirescu, care reprezintă România în cadrul ligii”. Ariadna a trebuit să țină și ea un speech.

Apoi au urmat discuții, cum se întâmplă la fiecare cocktail, și am decis să ne separăm, ca să putem avea contact cu cât mai multe persoane. Am fost contactat de șeful delegației maghiare, care, în limba franceză, mi-a spus: „Domnule Zamfirescu, noi ne-am gândit să vă invităm pe dumneavoastră și pe doamna Combes mâine dimineață, făcând parte din Liga pentru Apărarea Drepturilor Omului din România. Ca delegație, aveam dreptul să luăm cu noi și reprezentanți ai ONG-urilor în sala de conferințe, ca asistenți: nu veți avea dreptul să luați cuvântul, dar veți putea asista la lucrări. Vă propun să veniți cu noi mâine dimineață, la ora 9.00. Ne îndreptăm către sala de conferințe cu dumneavoastră, dar, pe coridorul care duce acolo, din sensul celălalt va veni delegația sovietică.

Ne întâlnim acolo, eu vă fac prezentările și dumneavoastră rămâneți cu ei. Dânșii ar vrea să discute”.

Îi mulțumesc, îi spun Ariadnei. Am început să discutăm ce facem. Am zis să vorbim și cu Mihnea. El zice: „Să nu mergeți!” Și eu mă gândeam: „Ce să discut cu sovieticii?” A doua zi m-am dus eu singur să vorbesc cu reprezentantul delegației maghiare ca să-i spun că nu dăm curs acestei invitații. Eu cred că a fost o încercare a rușilor de a intra în legătură cu elemente ostile regimului din România, care se găseau în străinătate, cu care se putea avea o discuție, deși noi nu reprezentam mare lucru, eram câteva persoane care aveam o organizație foarte pașnică.

Ulterior, am revăzut puțin cum au urmat toate aceste relații care s-au făcut și în țară, cu anumite persoane și personalități, cum au fost Silviu Brucan și alții. Cred că Silviu Brucan a jucat un rol destul de important în această afacere. Eram oarecum sensibilizat de Silviu Brucan, pentru că el cred că a fost la baza „Scrisorii celor șase”, pe care am difuzat-o la *BBC*, mie dându-mi-se de către Monica Lovinescu, pentru că nu era dată la *Europa Liberă*.

Sigur că evenimentele din 1989 din România au arătat în mod evident că nu era ceva bine organizat. Dacă ar fi fost pură lovitură de stat, lucrurile ar fi mers altfel. Probabil s-a scontat pe delăsarea anumitor cadre.

La Budapesta, fiind invitat la „Panorama”, moderată de Chrudinák, acesta ne-a întrebat: „Întrevedeți un sfârșit al dictaturii lui Ceaușescu?” Am spus atunci: „Doar dacă Securitatea și armata îl trădează, altfel nu s-ar putea”. După evenimentele din România eram la Paris și am primit un telefon de la televiziunea maghiară: „Erați la curent cu tot ce se va întâmpla?” „Nu eram la curent, dar era logic

să se întâmple așa, pentru că, dacă Securitatea și Armata erau de partea regimului, ar fi fost un măcel cumplit”.

Pe urmă am aflat că Securitatea primise dispoziții să intre în cazarmă. Inițial, armata, ca orice armată din lume, când i s-a ordonat să tragă, a atras. Se puteau evita cele peste 1 000 de victime. Aceste pierderi de vieți au fost cauzate, pe de o parte, de bălbâieli în organizare, pe de altă parte, în mod voit, poate, s-a dorit să fie niște victime, ca opinia publică să fie întăritată și să iasă la luptă.

FUNDAȚIA HORIA RUSU

Anul 2001 începea cu dispariția tragică, într-un accident, a liberalului Horia Rusu¹.

Relația mea cu Horia Rusu a fost o relație foarte puternică. Ne înțelegeam foarte bine. El era un tip cerebral, care reflecta și apoi venea cu idei. Cred că, dacă ar fi trăit, el ar fi fost actualmente președintele Partidului Național Liberal. Noi eram liderii PL-93, pe urmă s-au făcut joncțiunile, s-a făcut PL, apoi am aderat la PNL. Eram acum în PNL, eu eram membru în BP, el era vicepreședinte, ca și Dinu Patriciu. Întotdeauna îi spuneam: „Eu îți dau o idee. Tu trece-o prin *computerul* tău mental și discutăm mâine” — astfel se conturau o serie întreagă de idei.

Horia Rusu, care se ocupa de județul Sibiu, a mers acolo pentru că se pregătea un congres al partidului, erau multe discuții despre candidații la președinția partidului. Se conturau candidaturile lui Horia Rusu, Crin Antonescu și Valeriu Stoica. Eu l-am sfătuit pe Horia să ajungă la o înțelegere cu Crin, să discute între patru ochi

¹ În 29 ianuarie 2001.

I. DENUNȚ ANONIM ADRESAT MINISTRULUI DE
INTERNE TEOHARI GEORGESCU (24 AUGUST 1948)

Dir[ecția] G[enera]lă a Sig[uranței] Statului¹
Direcția Informațiilor
No. 036804 — 24 AUG. 1948
Dosar No. 45

Domnule Ministru,

Dați imediat ordin la oameni de încredere să se facă o percheziție la conacul moșiei Radovanu din Jud. Ilfov proprietatea Angelica Dr. Toma Ionescu și între pereții magaziei de scânduri se va găsi arme și muniții germane ascunse acolo de către studentul Dinu Zamfirescu și tatăl său Gabriel Zamfirescu.

Primul domiciliat în Bd. Carol 51 la bunica lui Angela Ionescu; iar cel de al doilea, domiciliat în str. Bolintineanu 5 împreună cu administratorul moșiei Marin Crângașu național țărănist. Gabriel Zamfirescu a fost însurat cu

¹Text preluat din Lăcrămioara Stoenescu, *Memoria stigmatelor*, Editura Curtea Veche, București, 2012, p. 202. Denunț anonim adresat ministrului de interne Teohari Georgescu, în 24 august 1948, prin care se cere o percheziție la conacul moșiei Radovanu, pentru a proba suspiciunea că Gabriel Zamfirescu și fiul său, Dinu Zamfirescu, au ascuns arme și muniții germane. Ca urmare a acestui denunț, Securitatea a efectuat o percheziție la moșia Radovanu și i-a arestat pe cei doi. Vezi relatarea pe larg a acestor evenimente în cadrul convorbirilor cu Dinu Zamfirescu din acest volum, p. 118 și următoarele.

fata Generalului Praporgescu de care a divorțat și cu care are pe acest băiat Dinu, iar acum ea este măritată cu băiatul lui Dinu Brătianu, șeful Partidului Național Liberal reacționar.

Armele au fost scoase acum și curățate căci spun acum că vine războiul și imediat vine și revoluția și ei să fie gata să vie la București să omoare pe comuniști împreună cu studenți reacționari și care studenți vin în mod izolat la moșie și unde pun la cale planul revoltei.

Mama lor Angela Ionescu s-a opus regulat la depozitarea armelor, dar bătrână și ramolită e terorizată de nepotul ei Dinu Zamfirescu.

Aflu acum că armele au fost ascunse acum în mai multe locuri și în magazie au rămas numai câteva mitraliere cu munițiile lor.

Strânși însă cu ușa mai ales Dinu Zamfirescu și Administratorul moșiei, vor spune unde sunt și celelalte.

Dinu Zamfirescu este dealtfel șeful tineretului liberal reacționar.

Fac acest denunț pentru binele țării și în special al Dvs. care sunteți în capul listei să fiți împușcat în primele momente ale începerii revoluției după planul acestor 3 indivizi.

Cu profund respect și stimă către Dvs. cel mai drag tovarăș

Chivu Paraschiv

CUPRINS

PREFAȚĂ DE FILIP-LUCIAN IORGA	5
Notă asupra ediției	9
PARTEA I	11
1. Familia și educația (1929–1945)	13
2. Începutul activității liberale (1945–1947)	71
3. Sub dictatură (1948–1975)	110
4. Exilul (1975–1989)	173
5. Revoluția și revenirea la democrație (1989 — prezent)	269
6. Viața politică	283
Întâlnirea cu sovieticii	315
Fundația Horia Rusu	319
Institutul Național pentru Memoria Exilului Românesc (INMER)	325
Condamnarea comunismului (2006)	336
Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS)	337
Decorarea cu Ordinul „Coroana României” (2013)	344
Radu Câmpeanu și Dan Amedeu Lăzărescu	346
Ion Rațiu și Corneliu Coposu	346
Dinu Patriciu și Horia Rusu	347

PARTEA A II-A	349
1. Denunț anonim adresat ministrului de interne Teohari Georgescu (24 august 1948)	351
2. Textul prezentării la Facultatea de Drept (11 mai 1949)	353
3. Testamentul politic al lui Constantin I.C. Brătianu (ianuarie 1949)	359
4. Memoriu adresat Tovarășului Secretar General al Partidului Comunist Român (17 mai 1972)	363
5. Note și rapoarte ale Securității pentru urmărirea lui Dinu Zamfirescu și a rudelor sale (1976-1985)	371
6. Eșecul marxismului în soluționarea problemelor contemporane ale omului și ale societății (13 mai 1978)	376
7. Rolul intelectualului într-o Românie post-marxistă (1978)	383
8. Scrisoare deschisă adresată Domnului Secretar General al Partidului Comunist Român (16 ianuarie 1982)	387
9. Elegie (1982)	392
10. Basarabia și Bucovina — dintotdeauna românești (1984).	393
11. Acțiunea de informare (1984).	411
12. Program-proiect (1985).	417
13. Judecarea regimului comunist din România (mai 1986).	423
14. Proprietatea. Colocviu organizat de Grupul Românilor Liberi (13 iunie 1987)	427
15. Lista alfabetică a celor 12 membri re-fondatori ai Partidului Național Liberal (ianuarie 1990)	436

16. Scrisoare către Parlamentul României din partea Ligii pentru Apărarea Drepturilor Omului în România (1990)	437
17. Structura Clubului Liberal Român din Franța (1991)	439
18. Apel pentru acceptarea vizitei regelui în țară (Paște, 1994)	441
19. In memoriam Monica Lovinescu (aprilie 2008)	442
20. La aniversarea Regelui (2011)	444
21. Despre INMER în presă	446
22. Brevet de decorare cu Ordinul „Coroana României” în grad de Cavaler (28 februarie 2013)	450
23. Despre Independența României și unele dintre urmările ei politice (10 mai 1993)	451
24. București, 6 martie 1945 — prima încălcare a acordurilor de la Yalta.	466
25. De ce 8 noiembrie 1945? Situația internă și externă a României în anul 1945	486
26. Exil și Diasporă	495
27. Interviu cu Dinu Zamfirescu din revista <i>Timpul</i>	507
Partea I	507
Partea a II-a.	516
<i>Repere bibliografice</i>	529
<i>Index</i>	533